

נובמבר 2015

דף הסבר - תהליך מינוי שמאי ועריכת שומת נזק בקרות מקרה ביטוח לרכב

מבוטח יקר,

על פי הנחיות המפקח על הביטוח בקודקס הרגולציה בעניין שמאות ביטוח רכב (רכוש וצד ג') אנו נפרט להלן את תיאור תהליך הדיווח על הנזק, בחירת שמאי, דרכי קבלת המידע לגבי הנזק ואפשרויות הערעור השונות. אנו מקווים כי המידע יסייע לך במקרה ורכבך יינזק חלילה ומאחלים לך נסיעה בטוחה ודרך צלחה.

להלן תיאור התהליך:

1. מיד לאחר שנודע לך על קרות מקרה ביטוח לרכבך, עליך להודיע על כך להראל חברה לביטוח בע"מ (להלן-"הראל").
2. לפני תיקון הרכב יש לערוך הצעת תיקון לאומדן הנזק. לצורך הערכת הנזק לרכב, עליך או על ניזוק צד ג' לפנות להראל על מנת לבחור שמאי חוץ מתוך רשימה של שמאי חוץ, או לבחור שמאי אחר.
3. ההודעה על הנזק ובחירת שמאי חוץ ייעשו על ידי פנייה למוקד התביעות של הראל "ר.ש.ת" (ריכוז שמאות תביעות) בטלפון: 03-9294000 ובפקס: 03-9294017 או על ידי הודעה לסוכן הביטוח שלך על מנת שידווח במקומך על מקרה הביטוח.
4. שומת נזק לרכב נערכת ע"י שמאי. להלן הגדרות סוגי שמאים שנקבעו ע"י המפקח על הביטוח:
"שמאי"- מי שרשום בפנקס השמאים כמשמעותו בצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (שמאי-רכב), התש"ם-1980.
"שמאי"-אחר" כל שמאי שאינו שמאי בית או שמאי חוץ.
- "שמאי בית" - שמאי שעלול להימצא במצב של ניגוד עניינים בשל קשר מיוחד עם המבוטח, לרבות שמאי שמתקיימים לגביו כל אחד מאלה:
א. שמאי שהוא עובד של קבוצת הביטוח.
ב. שמאי שלמעלה מ- 30% מסך כל הכנסותיו משמאות ועסקים אחרים עם מבטחים הם מקבוצת הביטוח.
ג. חברת שמאות אשר קבוצת הביטוח מחזיקה בלמעלה מ- 5% מאמצעי השליטה בה.
5. "שמאי חוץ" - שמאי שאינו שמאי בית ואשר נכלל ברשימת שמאי חוץ. דין תאגיד או משרד שמאים כדין שמאי בודד, לעניין זה "תאגיד" - לרבות חברה, שותפות או כל מיזם אחר.
עפ"י הנחיות המפקח על הביטוח: הראל הכינה רשימת שמאי חוץ לכל מחוז בפיזור גיאוגרפי נאות. הרשימה כוללת לפחות שמאי אחד לכל 2000 כלי רכב שהיו מבוטחים בביטוח רכב רכוש בהראל ביום הראשון של השנה הקלנדרית, ובכל מקרה לא פחות משבעה שמאים בכל מחוז. הראל רשאית להכין רשימות שמאי חוץ נוספות עבור כלי רכב שאינם פרטיים או מסחריים עד 4 טון או אופנועים. רשימות אלו יכולות להיקבע גם שלא על פי מחוזות ובלבד שנכללו בכל אחת מהן חמישה שמאים לפחות.
6. על פי בקשתך, רשימת שמאי החוץ ודף הסבר זה יועברו אליך, עם כריתת חוזה הביטוח, בעת דיווח על מקרה ביטוח או בכל עת, באמצעות פקס ו/או דואר אלקטרוני. רשימת שמאי החוץ וכן דף הסבר זה זמינים לך גם באמצעות אתר האינטרנט של הראל בכתובת: www.harel-ins.co.il

7. אם אתה או ניזוק צד ג' תודיעו להראל כי אין לכם העדפה לקבל שירות משמאי מסוים, הראל תבחר שמאי מתוך רשימת שמאי החוץ של אותו מחוז באופן אקראי שיבטיח כי לא תהיה בכל עת העדפה כל שהיא בבחירת שמאי מסוים על פני שמאי אחר. הראל תעביר אליך או לניזוק צד ג', באופן מיידי את פרטי שמאי החוץ לרבות הפרטים הנדרשים לשם התקשרות עמו. הראל תאסוף ותשמור מידע בדבר מספר השומות שביצע כל שמאי ברשימת שמאי החוץ שנבחר באופן האמור בסעיף זה.
8. לאחר בחירת השמאי, תוכל לבקש כי השמאי יתאם עמך את מועד ומקום עריכת השומה.
9. השמאי יערוך את הצעת התיקון והשומה על פי שיקול דעתו המקצועית ובהתאם לכל דין.
10. עם סיום עריכת הצעת התיקון או השומה, יעביר השמאי עותקים מהן למבוטח וכן למבטח ולמוסך.
11. הראל והשמאי יתעדו וישמרו את כל החומר הנוגע להערכת הנזק, לרבות כל התכתבות, הצעת תיקון ושומה הקשורה בתיק התביעה ובתיקון הרכב, וזאת למשך שלוש שנים לפחות. הראל והשמאי יעבירו אליך ולניזוק צד ג', בסמוך לאחר דרישתך או דרישתו, כל מסמך ומידע שתדרוש או שניזוק צד ג' ידרוש, בעניין הערכת הנזק.
12. הצעת התיקון והשומה של שמאי החוץ יהיו הצעת התיקון והשומה הקובעות, אלא אם כן הציגה הראל בכתב הצעת תיקון או שומה נגדית (של כל שמאי שהוא) והודיעה על רצונה לערער על הצעת התיקון או השומה לשמאי מכריע, לא יאוחר מיום עבודה אחד מיום עריכת הצעת התיקון על ידי שמאי החוץ ומסירתה להראל, או שבוע ממועד העברת השומה להראל, לפי העניין.
13. אתה או ניזוק צד ג' רשאים לערער על הצעת התיקון או על השומה של שמאי החוץ בפני שמאי מכריע, ובלבד שתציגו הצעת תיקון נגדית ותודיעו על רצונכם לערער לפני תיקון הרכב, או תציגו שומה נגדית לא יאוחר משבוע לאחר שנמסרה לכם השומה של שמאי החוץ.
14. בערעור על השומה של שמאי החוץ בפני שמאי מכריע ניתן לערער רק על אותם עניינים שלא נקבעו בהצעת התיקון, על אותם עניינים שנכללו בהצעת התיקון אך שונו בשומה, או על אותם עניינים שיכלו להתברר במהלך תיקון הרכב בלבד.
15. הראל תישא במלוא עלות שכר הטרחה של שמאי החוץ.
16. לחילופין: הראל מאפשרת לך לבחור בשמאי אחר ובלבד שתאפשר לשמאי מטעם הראל לבדוק את הרכב טרם תיקונו. אם הראל תהיה מעוניינת בבדיקה, היא תשלח שמאי מטעמה לבדיקת הרכב לא יאוחר מיום עבודה אחד ממועד קבלת הצעת התיקון של השמאי האחר. שומה זו לא תהיה השומה הקובעת כמפורט בסעיף 12. אין בכך כדי לגרוע מזכותך לקבל החזר עבור עלות שכר הטרחה של השמאי האחר, ככל שעומדת לך זכות זו.
17. איגוד חברות הביטוח ואיגוד השמאים ירכיבו רשימת שמאים מכריעים, אשר יישומו את הנזק בכל מקרה של מחלוקת בין שתי הצעות תיקון או שתי שומות. הרשימה תכלול מספר סביר של שמאים בפיזור גיאוגרפי נאות, והיא תהיה זמינה לציבור, לרבות באמצעות האינטרנט.
18. אם אתה המבוטח או ניזוק צד ג' תודיעו על רצונכם לערער על השומה, או אם הראל תודיע על רצונה לערער עליה, ייקבע שמאי מכריע אקראית מתוך רשימת השמאים המכריעים. הערעור יתבצע בפניה למוקד ערעורים משותף לכל חברות הביטוח בטלפון 1-700-700-888. השמאי המכריע לא יהיה שמאי בית או שמאי חוץ של הראל.
19. השמאי המכריע ייתן את חוות דעתו לא יאוחר מיום עבודה אחד לאחר שקיבל את הצעות התיקון או שבעה ימים מיום שקיבל את השומות של שני השמאים.
20. שכרו של השמאי המכריע ייקבע מראש. השמאי המכריע ייקבע את אופן חלוקת שכרו ועלות הצעת התיקון הנגדית או השומה הנגדית שלך, בין הראל לבינך או לניזוק צד ג', בשים לב לתוצאת הערעור. עלות הצעת התיקון או השומה הנגדית של הראל תהיה על חשבון הראל.
21. אסור לך, לניזוק צד ג', לסוכן, להראל ולכל גורם רלוונטי אחר, להשפיע בכל צורה שהיא על שיקול דעתו המקצועי של השמאי.
22. באפשרותך לפנות ישירות לשמאי, בכפוף לחובתך להודיע להראל על קרות מקרה הביטוח מיד לאחר שנודע לך עליו.
23. בהליך הערכת הנזק אסורה מעורבות כלשהי של כל גורם זולת שמאי החוץ. אין בכך כדי למנוע מהראל להעביר לשמאי מידע לפני עריכת השומה כגון מידע לגבי כיסוי ביטוחי, פרטי הפוליסה, תנאיה וכדומה.

24. לאחר מסירת הצעת התיקון, תהיו אתה, ניזוק צד ג' או הראל רשאים להעלות בפני שמאי החוץ הערה בעניין טכני בלבד הנוגעת להצעת התיקון ושאינן בה השפעה כלשהי על שיקול דעתו המקצועי של השמאי. הערה בעניין טכני היא למשל: הערה בדבר טעות לשון, טעות בחישוב, השמטה או הוספה בשוגג וכדומה. אם השמאי ימצא כי יש בסיס להערה, הוא יפרט את ההערה, יעדכן בכתב את הצעת התיקון וישלח את ההצעה המעודכנת למוסך, להראל ואליך, בצירוף הסבר לגבי ההבדלים בין הצעת תיקון זו לבין ההצעה הקודמת. אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מזכותו של מי מהצדדים לערער על הצעת התיקון בהתאם למנגנון הקבוע בסעיפים 12 או 13.
25. אסור להנחות את השמאי בהוראות המגבילות את שיקול דעתו המקצועי, לרבות בעת הגדרת הרכב כרכב "באבדן גמור" גם אם הנזק הגולמי לרכב נמוך מ- 60%.
26. אסור להטיל על שמאי מטלות שאינן עולות בקנה אחד עם תפקידו, כגון להפנות מבוטח למוסכי הסדר או למוסכים מסוימים אחרים או לחתום על טפסים לבדיקת רכב לאחר תיקון.
27. סוכן ביטוח, מוסך, שמאי או כל גורם אחר לא ישלמו עמלה מכל סוג, לרבות טובת הנאה כלשהיא, האחד למשנהו, בקשר להסדר זה.
28. מבטח, סוכן ביטוח, מוסך או שמאי לא יעניקו או יקבלו עמלה או כל טובת הנאה, לרבות בדרך של הנחות בהשתתפות עצמית, מתן רכב חלופי וכיו"ב, במסגרת ואגב הליך בחירת זהות השמאי.
29. סוכן ביטוח המעורב בהליך בחירת השמאי יעשה זאת לטובת מיצוי זכויותיו של המבוטח בלבד ולפי שיקול דעתו המקצועי.
30. הראל תמסור לך, את כל הצעות התיקון שהועברו אליה וכל מסמך רלוונטי אחר אשר הועבר אליה אגב השומה. בנוסף, הראל תמסור לך את דוח השמאי הסופי סמוך לאחר השלמתו. דוחות אלה יימסרו לך, או למי מטעמך שדיווח על הנזק, בדרך שתתואם עימך או עם מי מטעמך שדיווח כאמור. הדוחות יכללו בין היתר, על פי העניין, את כל אלה:
- א. תיאור וזיהוי הרכב נשוא השומה.
  - ב. פירוט הנזק הפיזי שנגרם בשל מקרה הביטוח, לרבות תיאור מילולי של הנזק.
  - ג. הערכה כספית של הנזק, לרבות ירידת ערך, בשל מקרה הביטוח ואופן חישובם, לרבות:
    - 1) החלפים שבהם יש להשתמש לתיקון הנזק תוך ציון המספר הקטלוגי שלהם או ציון ותיאור החלף: חדש/משומש/משופץ, מקורי/תחליפי, שם היצרן, ארץ הייצור שם היבואן וכל פרט ונתון מזהה.
    - 2) מחירי החלפים.
    - 3) מספר שעות העבודה הנדרשות לתיקון הנזק, כולל פירוט השעות הנדרשות עבור כל אחד מסעיפי התיקון השונים.
    - 4) מחירי שעת עבודה.
    - 5) אופן חישוב שווי הרכב לעניין ירידת הערך ואופן חישוב ירידת ערך.
    - 6) אופן חישוב שווי הרכב במקרה של אבדן מוחלט.
  - ד. כל מידע עובדתי נוסף עליו מתבססת השומה.
  - ה. פרטי עורך השומה וחתימתו בהתאם להוראות הדין.
31. הראל תהיה רשאית להעביר אליך, אם תסכים לכך, את המסמכים המפורטים בסעיף 30, באמצעות אתר האינטרנט שלה או באמצעות משלוח דואר אלקטרוני לך או למי מטעמך שדיווח על הנזק.